

אסתר פרק ז'

1 אסתר פרק ה פסוק ו

ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש:

2 תרגום יונתן על מגילת אסתר פרק ז פסוק ב

ואמר מלכא לאסתר אוף ביומא תנינא במשתיא דחמרא מה שאלתך אסתר מלכתא ויתיהב לך ומה בעותיך אפילו עד פלגות מלכותא אתננה לך לחוד למבני בית מוקדשא דקאים בפלגות תחום מלכותי לא אתן לך דהיכדין קימית בשבועה לגשם ולטוביה ולסנבלט ברם אוריכי עד דירבי דריוש בריך ויחסן מלכותא ותתעבד:

3 תרגום יונתן על מגילת אסתר פרק ז פסוק ג

וזקפת אסתר ית עינהא כלפי שמיא ואתיבת אסתר מלכתא ואמרת אין אשכחית רחמין קדמך מלכא רמא ואין קדם מלכא דארעא שפיר ...

4 אוהב ישראל - ליקוטים חדשים - סוף הספר

ותען אסתר גו' תנתן לי נפשי גו' כי נמכרנו גו' להשמיד גו' ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי גו' ויאמר המלך אחשורוש גו' מי הוא זה גו' 'אשר מלאו לבו לעשות כן והנה קשה הל' נמכרנו שאמרה אסתר כי היאך שייך לשון מכירה אצל הריגה והי' צ"ל כי נגזר עלינו ועוד למה הוסיפה אסתר לאמר ואלו לעבדים גו' נמכרנו החרשתי אשר לא נאמר עד הנה שום זכר מן מכירות לעבדים ועוד מה אמר אחשורוש מי הוא זה וגו' הלא הוא בעצמו חתם א"ע על הגזירה כמו שאמר הכתוב ויכתוב בשם המלך וגו' כן הקשה אדומ"ר הרב הקדוש ... לתרץ הפסוקים הנ"ל כי המן הרשע עשה ג"כ כדבר הזה היינו מתחילה כאשר בא לפני המלך לא גילה לו תוכן כוונתו הרע רק אמר שרצונו לקנות את היהודים לעבוד בהם ונותן בעד זה עשרת אלפים ככר כסף וכתב השטר מכירה על לה"ק לעבדם והמלך אחשורוש חתם א"ע על זה ואח"כ עשה המן הרשע ברשעתו ומחק את הע' וכתב א' במקומו בלשון לאבדם ואח"כ כאשר ראו סופרי המלך את השטר מכירה שהיה נכתב לאבדם אז כתבו הם פי' הדבר להשמיד להרוג ולאבד וזהו שאמרה אסתר ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו היינו כאשר אמר לפניך בתחילה החרשתי ולכן כעס המלך אחשורוש ואמר מי הוא זה ואי זו הוא אשר מלאו לבו לעשות כן פי' כי אני לא מכרתי אותם אלא לעבדים ...

5 תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד א

ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה, ויאמר ויאמר למה לי? - אמר רבי אבהו: בתחלה על ידי תורגמן, כיון דאמרה ליה: מדבית שאול קאתינא - מיד ויאמר לאסתר המלכה.

6 איכה רבה (וילנא) פרשה א

ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה מהו ויאמר ויאמר שתי פעמים אמר רב בשם ר"א עד שלא הרגיש בה שהיא יהודית היה מדבר עמה בפרהסיא וכיון שהרגיש בה שהיא יהודית ויאמר המלך אחשורוש למתורגמן ויאמר המתורגמן לאסתר המלכה

7 משבצות זהב אסתר ז - ה

ובביאור שני הדעות במחלוקת זו בין דברי חז"ל נראה לומר שבאמת במה שנודע לו לאחשורוש יחוסה של אסתר היה זה אצלו חסרון ומעלה והוא מכמה טעמים א' מה שהיא יהודית היה חסרון גדול אצלו אחר שהיה שונא ישראל כדאיתא בחז"ל ומאיך ראה מעלה במה שאינה אסופית מהרחוב אלא מיוחסת ממשפחת מלכים ב' מעלה במה שסוף סוף נודע לו הדבר שכ"כ רצה לדעת את עמה ואת מולדתה ומאיך חסרון שהתברר לו שהיא הסתירה ממנו את מה שרצה לדעת ושיקרה במה שאמרה לו לפני כן שהיא בעצמה אינה יודעת את יחוסה

עוד ענין מעלה יש לבאר שראה אחשורוש בזה הוא לפי מה שביארנו למעלה בשם היערות דבש שמקור השנאה של אחשורוש ליהודים היה בגלל שאמרו לו החכמים החוזים ורואים בעתידות שיהודי יהיה המלך אחריו וזה חרה לו מאד וגרם לשנאתו הגדולה ליהודים ולכן היה שמח לאבדם והנה עכשיו התברר לו שאינו צריך לחשוש כי באמת בנו הוא זה שיקבל את המלוכה אחריו אלא שבנו הוא יהודי מחמת שאשתו אסתר המלכה היא בת ישראל ובנה יהודי ולכן ודאי שמח מאד בכך והיתה זו סיבה לבטל עוצם שנאתו לישראל

8 ספר אור חדש להמהר"ל עמוד קצ

ומה שאמר (שם) מי הוא זה ואי זה הוא זה וגו' וכי לא ידע אחשורוש בעצמו כי המן עשה והלא אחשורוש נתן לו רשות שיעשה המן זה ויראה כי כך אמר אחשורוש כי אף אם נתתי לו רשות מ"מ הי' לו לחזור ולשאול בשעת מעשה כאשר ירצה לשלוח ולא לכתוב הספרים ולשלוח אותם מעצמו לכך אמר מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לעשות כן, ועוד כי בשביל שאמרה אסתר אני ועמי כלומר כי היה כונת המן עלי לכך אמרה אסתר אני ועמי ואל"כ שהיה שונא את יהודים בלבד היה לו למכור אותם לעבדים ודבר זה היה טובה למלך רק כי כוונתו להרוג אותי כמו שעשה לושתי ודבר זה לא היה יכול אם מכרם לעבדים ומה שלא אמר אחשורוש למכור אותם לעבדים בשביל שהמן היה חפץ לאבדם לכך אמר והעם לעשות בו כטוב בעיניך כלומר מאחר שכן הוא טוב בעיניך לאבדם ואמרה אסתר בודאי אמר לאבדם בשביל שכונתו היה עלי ועל זה אמר מי הוא זה ואי זה הוא

המן רשיעא מני היכמא די עבד מן ושתי דשם טעם על מלכא ופקיד למקטלה בגין דהוה צבי למסב ית ברתיא וכד אתכנשו עולמתא לידוי דהני הות תמן ברתיא דהמן והות צבית מן שמיא דכל יומא ויומא הות מקלקלא בריעא עצוצא ובמוי דרגלן ופומה הוה סרי לחדא ואפיקו יתה בבהילו

10) <http://www.metmuseum.org/blogs/now-at-the-met/features/2013/pasargadae>

The Cyrus Cylinder and Ancient Persia: Charting a New Empire (on view June 20-August 4, 2013) explores innovations established by the Persians to rule over the largest empire the world had known, that of the Persian Achaemenids. The famous "royal garden" at Pasargadae - the founding capital of this first "world" empire- is another example of the imperial innovations explored in this exhibition.

11) משבצות זהב אסתר ז - ז

והמן עמד לבקש על נפשו המן ידע שרחמים יוכל לעורר רק אצל אסתר המלכה ששייכת לעם ישראל שהם רחמנים ביישנים וגומלי חסדים ואפשר להוסיף שיתכן שהמן קיוה לעורר רחמיה כמו שזקינה שאול המלך חמל על אגג זקינו ואולי קיוה שתזכור לו שבזכותו היא מלכה שהרי הוא יעץ להרוג את ושתי והנה כתבו המפרשים שהמן טעה במה שהפנה את בקשת רחמיו כלפי אסתר ולא פנה למלך שהרי המלך היה באמת בדעה אחת עמו

12) הגרי"ז הלוי אסתר פרק ז פסוק ה

מי הוא זה, ואי זה הוא, אשר מלאו לבו לעשות כן וגו', והמן וגו' כי ראה כי כלתה אליו הרעה מאת המלך, וצ"ב היכן ראה כי כלתה אליו הרעה. והנראה דהביאור ב"ואיזה הוא" הוא, "איזה זה" היכן הוא, (וכן מפרש התרגום). והיינו דקודם שאל "מי הוא זה" ואח"כ היכן הוא נמצא, ולמה היה אחשוורוש צריך לדעת היכן הוא, מזה הבין המן דכלתה הרעה אליו מאת המלך, דמחפשו לקיים בו הפסק:

13) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד א

והמלך קם בחמתו וגו' והמלך שב מגנת הביתו, מקיש שיבה לקימה, מה קימה בחימה - אף שיבה בחימה, דאזל ואשכח למלאכי השרת דאידימו ליה כגברי וקא עקרי לאילני דבוסתני, ואמר להו: מאי עובדיכו? אמרו ליה: דפקדינן המן. אתא לביתיה - והמן נפל על המטה, נפל! נפל מיבעי ליה! - אמר רבי אלעזר: מלמד שבא מלאך והפילו עליה. אמר: ויי מביתא ויי מברא.

14) ספר בני יששכר - מאמרי חדש אדר - מאמר ז

ז) בספר דבש לפי הביא בשם הרב ר' הרח"ו זלה"ה, אסתר היתה גלגול יעל והמן היה גלגול סיסרא, עיי"ש, ויש לפרש לדעתו, זהו שרמזה אסתר [אסתר ד טז] וצומו על"י יע"ל, והנה יש לומר כמו שיעל מסרה את עצמה לביאה אסורה בכדי להציל את ישראל [יבמות קג.], כן אסתר באת ברצון לביאה אסורה בכדי להציל את ישראל [מגילה טו.], ומה שזימנה את המן לאכול ולשתות, כמו בגלגול הראשון ותפתח את נאד החלב ותשקהו [שופטים ד יט] ועי"ז היתה מפלתו, כן בכאן זימנה את המן גלגול סיסרא לשתות דייקא, ובזה יצדק לך מה שאינו מובן מה דכתיב והמן נופל על המטה אשר אסתר עליה, היינו כמו בגלגול הראשון בין רגליה כרע נפל שכב [שם ה כז] ועי"ז היתה מפלתו, כן בכאן נפל הרשע על מטתה ולא הוסיף קום, כן יאבדו כל אויבך י"ו:

ט) עוד שם [דבש לפי] בשם מדרש אליהו בשם מהרח"ו, אסתר היתה גלגול חוה עיי"ש, (ואל תתמה על החפץ כי אין בענינים כאלה סתירה, כי בעניני גלגולים יש בחינות שונות לאין מספר), עיין בכתבי מרן האריז"ל המן היה מבחינת נחש שפיתה את חוה לאכול אכילה אסורה והביא מיתה לעולם, כמו כן זאת היתה עצתו במשתה אחשוורוש להאכיל את ישראל מאכלות אסורות ועל ידי זה נתגבר להביא מיתה ח"ו, והנה נרמז [חולין קלט ע"ב] המן (הוא נחש) מן התורה המן העץ וכו' [בראשית ג יא], ולתקן כל אלה צותה אסתר (היא חוה) וצומו עלי, כי אני הוא שגרמתי כל אלה בשמעתי לעצת הנחש באכילה

15) תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טז עמוד א

ויאמר חרבונה וגו' אמר רבי אלעזר: אף חרבונה רשע באותה עצה היה, כיון שראה שלא נתקיימה עצתו - מיד ברח

16) מכתב מאליהו רא"א דסלח ח"ב פורים עמ 128

ועוד דבר נפלא עד היכן הדברים מגיעים שכל מפלותיו של המן באו לו על ידי עצמו סילוק ושתי שגרם להמלכת אסתר כמאמר חז"ל בגמ' מגילה י"ב ע"ב ממוכן זה המן בעצמו פסק מה לעשות באיש אשר המלך חפץ ביקרו הוכרח למלאות בעצמו את פסק הכבוד למרדכי בעצמו הכין העץ שיתלוהו עליו